

ZMIANY W USTAWIE O PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

+ Szacowanie podstawy opodatkowania VAT

Od 1 stycznia 2019 r. art. 32 ustawy o VAT, który określa przypadki, gdy organ podatkowy może szacować podstawę opodatkowania, ma zastosowanie, jeśli na ustalenie ceny będą miały wpływ powiązania wymienione w ustawie o PIT i CIT, które powodują powstanie cen transferowych. W ustawie o VAT będzie wprost odwołanie do przepisów o cenach transferowych w ustawie o PIT (art. 23m ust. 1 pkt 5 ustawy o PIT) i CIT (art. 11a ust. 1 pkt 5 ustawy o CIT).

Podstawa opodatkowania będzie mogła być szacowana, gdy organ podatkowy stwierdzi powiązania wskazane w art. 32 ust. 2 ustawy o VAT. Przed zmianą była mowa o związku. W ustawie o PIT i CIT zostało zdefiniowane określenie „powiązania”. Według tych regulacji powiązania oznaczają relacje, o których mowa w art. 23m ust. 1 pkt 4 ustawy o PIT, występujące między podmiotami powiązanymi. We wspomnianym artykule ustawy o PIT wymienione zostały następujące powiązania:

- podmioty, z których jeden podmiot wywiera znaczący wpływ na co najmniej jeden inny podmiot, lub
- podmioty, na które wywiera znaczący wpływ:
 - ten sam inny podmiot lub
 - małżonek, krewny albo powinowaty do drugiego stopnia osoby fizycznej wywierającej znaczący wpływ na co najmniej jeden podmiot, lub
- spółka niemająca osobowości prawnej i jej wspólnicy, lub
- podatnik i jego zagraniczny zakład.

Przez wywieranie znaczącego wpływu rozumie się:

- 1) posiadanie bezpośrednio albo pośrednio co najmniej 25%:
 - udziałów w kapitale lub
 - praw głosu w organach kontrolnych, stanowiących albo zarządzających, lub
 - udziałów albo praw do udziału w zyskach bądź majątku lub ich ekspektatywy, w tym jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych, lub
- 2) faktyczną zdolność osoby fizycznej do wpływania na podejmowanie kluczowych decyzji gospodarczych przez osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, lub
- 3) pozostawanie w związku małżeńskim albo występowanie pokrewieństwa lub powinowactwa do drugiego stopnia.

Dodatkowo w ustawie o VAT będą wymienione powiązania wynikające ze stosunku pracy oraz z tytułu przysposobienia jako uzupełnienie przepisów ustawy o CIT i ustawy o PIT w zakresie powiązań. Pozostałe zasady szacowania podstawy opodatkowania VAT pozostają bez zmian. Organ podatkowy określi podstawę opodatkowania zgodnie z wartością rynkową tylko wtedy, gdy okaże się, że powiązania te miały wpływ na ustalenie wynagrodzenia z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług.

Nadal istnienie tych powiązań nie będzie podstawą do szacowania obrotu, gdy właściwy organ podatkowy wyda decyzję w sprawie porozumienia, o której mowa w art. 20a Ordynacji podatkowej, w której potwierdzi m.in. prawidłowość wyboru metody ustalania cen transferowych.

Jednak do postępowań wszczętych i niezakończonych przed 1 stycznia 2019 r. w sprawach związanych z określaniem podstawy opodatkowania VAT należy stosować przepisy obowiązujące do 31 grudnia 2018 r.

Zmieniony został także art. 113 ust. 12 ustawy o VAT, który określa przypadki, gdy do ustalania limitu zwolnienia należy przyjąć ceny rynkowe. Również tu ustawodawca odnosi się do powiązań wskazanych w zmienionym art. 32 ust. 2 ustawy o VAT. Gdy te powiązania będą miały wpływ na wartość sprzedaży w ten sposób, że będzie ona niższa niż wartość rynkowa, dla określenia momentu utraty mocy zwolnienia od podatku trzeba uwzględnić wartość rynkową tych transakcji.

KOMENTARZ: Zmianę należy ocenić pozytywnie, gdyż przypadki, gdy można mówić o powiązaniach wpływających na wysokość obrotu, będą zasadniczo spójne w PIT, CIT i VAT. Tak samo będziemy rozumieć powiązania kapitałowe. Do tej pory przez powiązania kapitałowe, według ustawy o VAT, rozumiano się sytuację, w której jedna z osób lub jeden z kontrahentów posiadali prawo głosu wynoszące co najmniej 5% wszystkich praw głosu albo dysponowali bezpośrednio lub pośrednio takim prawem. Po zmianach powiązanie kapitałowe będzie miało miejsce m.in. w przypadku posiadania bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 25% udziałów w kapitale. To oznacza znaczący wzrost tego wskaźnika z 5% do 25%. Definicja powiązań rodzinnych pozostała bez zmian.

Nie można jednak zapominać, że przypadki, gdy szacowana może być podstawa opodatkowania w VAT, są szersze niż w PIT i CIT. Ustawa o VAT mówi także o powiązaniach wynikających ze stosunku pracy oraz z tytułu przysposobienia.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 32, art. 113 ust. 12 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2018 r. poz. 2433
- art. 45 ustawy z 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2018 r. poz. 2193

+ Zwolnienie z VAT usług zarządzania pracowniczymi planami kapitałowymi

1 stycznia 2019 r. weszła w życie ustawa z 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (dalej: ustawa o PPK). Ustawa daje nowe możliwości w zakresie zabezpieczenia dodatkowych środków finansowych na emeryturę obok świadczeń emerytalnych z powszechnego systemu zabezpieczenia emerytalnego.

W związku z jej wejściem w życie do katalogu usług zwolnionych z VAT, wymienionych w art. 43 ustawy o VAT, dodano usługi zarządzania pracowniczymi planami kapitałowymi. Usługi te tak jak inne usługi finansowe będą korzystały ze zwolnienia z VAT.

W ustawie o VAT nie zdefiniowano tych usług. Z art. 7 ustawy o PPK wynika, że pracodawca zawiera umowę z instytucją finansową o zarządzanie pracowniczymi planami kapitałowymi. Taką umowę będą musiały zawrzeć podmioty zatrudniające co najmniej jedną osobę, w imieniu której będą obowiązane zawrzeć umowę o prowadzenie PPK. Ta usługa świadczona na rzecz zatrudniającego będzie zwolniona z VAT.

Mimo że ustawa obowiązuje od 1 stycznia 2019 r., pierwsze firmy będą ją stosować od 1 lipca 2019 r. Jak wynika z przepisów przejściowych, przepisy ustawy o PPK firmy zatrudniające co najmniej:

- 250 osób – stosują od 1 lipca 2019 r.,
- 50 osób – stosują od 1 stycznia 2020 r.,
- 20 osób – stosują od 1 lipca 2020 r.